

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIGA TO'G'RIDAN-TO'G'RI XORIJIY
INVESTITSIYALARNI JALB QILISHNI RAG'BATLANTIRISH
TAMOYILLARI**

Mamayusupova Shahina Ulug'bek qizi
*Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
Moliya va buxgalteriya fakulteti
sh.mamayusupova@tsue.uz*

Usmonov Maxsud Tulqin o'g'li
*Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston
Milliy universiteti, Kompyuter ilmlari va
dasturlash texnologiyalari yo'nalishi
magistri
maqsudu32@gmail.com*

Mavlonova Muxlisa Nizomiddin qizi
*Shahrisabz davlat pedagogika instituti,
Matematika va informatika yo'nalishi 2-
kurs talabasi*

PhD F.E.Qodirov
*Shahrisabz davlat pedagogika institute,
Informatika va uni o'qitish metodikasi
kafedrasi mudiri*

Annotatsiya: Ushbu maqola O'zbekiston Respublikasiga to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalarni rag'batlantirish haqida. Xalqaro investitsiyalarning iqtisodiy mazmunini va undagi xorijiy tajribani AQSH darajasida o'rganish orqali O'zbekiston Respublikasiga xalqaro investorlarni jalb etishning nazariy va huquqiy asoslarini hamda investitsiyalarni boshqarish usullarini tadqiq etish bo'yicha amaliy takliflar kiritiladi. Shuningdek, muammolarni hal qilish uchun.

Kalit so'zlar: investitsiyalar, moliyaviy investitsiyalar, moddiy investitsiyalar, intellektual investitsiyalar, investitsiya siyosati, portfel investitsiyalar, depozit sertifikatlari, asosiy kapital, aylanma mablag'lar, bank depozitlari, qayta investitsiyalar, soliq stavkalari, amortizatsiya.

Investitsiyalar bo'yicha ilmiy maqolamning asosiy ilmiy yangiliklari qatoriga investitsiyalarni jalb qilish va boshqarish usullarining iqtisodiy mohiyatini ochib berish, boshqaruvning me'yoriy-huquqiy asoslarini oydinlashtirish, investitsiyalarni boshqarish bo'yicha xorijiy tajribani o'rganish, boshqaruv usullaridagi muammolarni aniqlash va takomillashtirish, jumladan, tavsiyalar ishlab chiqish kiradi. . Ilmiy maqolaning dolzarbligi ishlab chiqilgan ilmiy taklif va amaliy tavsiyalarni amalda

qo'llash orqali investitsiyalarni jalb etish bo'yicha jahon tajribasini o'rganish orqali investitsiya faoliyatini takomillashtirish yo'llarini izlashdan iborat. Mamlakatimizda xalqaro investorlarni jalb qilish va sarmoyalarni boshqarish bo'yicha ilmiy izlanishlar olib borgan ko'plab xorijiy iqtisodchi va olimlarni nomlash mumkin. Masalan, Bocharov V.V., Berens V., Gavranek P.M., Katasonov V.Yu., Kuznetsov B.T., Muxar I.F.lar ilmiy izlanishlar olib borib, ko'plab asarlar yaratdilar. Investitsiyalarni jalb etish va ularni boshqarishning nazariy asoslari, milliy xususiyatlar va uni tashkil etish va moliyalashtirish amaliyoti haqida mamlakatimiz iqtisodchi olimlari F.Matmurodov, N.Maxmudov, Sh.Mejidov, N.Haydarov, A.Uzoqov, Ilmiy. R.Saidov, M.Sultonova, A.Jo'raeva, B.Mamatov, Sh.Ergasheva, N.Karimova, E.Nosirovalar asarlari. Tadqiqot jarayonida statistik, analitik, kuzatish, induktiv, deduktiv, mantiqiy, monitoring va boshqa tahlil usullaridan foydalanilgan.

Davlat investitsiyalarini jalb qilish va boshqarishga yondashuvlar nazariyasini tahlil qilib shuni aytishimiz mumkinki, O'zbekiston Respublikasi mustaqillikka erishgandan so'ng mamlakatimizda investitsiya sohasiga alohida e'tibor qaratildi [3]. Davlatimiz rahbari ta'kidlaganidek, investitsiya faoliyatini amalga oshirishda mamlakatimizda olib borilayotgan oqilona investitsiya siyosatining samaralaridan biri 2016-yilga mo'ljallangan Investitsiya dasturining amalga oshirilishi muhim o'rin tutdi. Sababi, mazkur dastur sohada, umuman, iqtisodiyotimizda keskin o'zgarishlar uchun muhim vosita bo'lib xizmat qildi. O'zbekiston Respublikasining 1998-yil 24-dekabrda "Investitsiya faoliyati to'g'risida"gi o'zgartish va qo'shimchalar kiritilgan qonunida investitsiya tushunchasiga "Investitsiyalar – iqtisodiy va boshqa faoliyat ob'ektlariga kiruvchi moddiy va nomoddiy ne'matlar hamda ularga bo'lgan huquqlardir" deb ta'riflangan. ". "Investitsiya" atamasi lotincha "invest" so'zidan olingan bo'lib, "investitsiya qilish", "mablag'larni safarbar qilish", "kapital qo'yilmalar" degan ma'noni anglatadi [6]. tadbirkorlik ob'ektlariga yo'naltirilishi va daromad keltirishi yoki ma'lum ijobiy samaraga erishishi kerak bo'lgan barcha turdagi milliy va intellektual boyliklar.

Xorijiy mamlakatlar tajribasi va mamlakatimizda qabul qilingan investitsiya qonunchiligini tahlil qilish asosida investitsiyalarning taxminan uch turini ajratib ko'rsatish mumkin:

- moliyaviy investitsiyalar
- moddiy investitsiyalar;

- aqliy (intellektual) investitsiyalar[1].

Moliyaviy investitsiyalarga milliy va chet el valyutalari, bank depozitlari, depozit sertifikatlari, aksiyalar, obligatsiyalar, veksellar va boshqa qimmatli qog'ozlar kiradi. Moddiy qo'yilmalarga asosiy fondlarning aktivlari va passivlari, ya'ni binolar, asbob-uskunalar, inshootlar, kommunikatsiyalar va asosiy vositalarning boshqa turlari kiradi.

Intellektual investitsiyalar mulk huquqi shaklidagi investitsiyalar, intellektual mehnatga investitsiyalar va tabiiy resurslardan foydalanishga investitsiyalardan iborat. Investitsiyaning iqtisodiy mohiyati asosiy va aylanma mablag'lar hisobiga korxonani yaratish, rekonstruksiya qilish yoki texnik jihatdan qayta jihozlashga, moliyaviy investitsiyalar uchun investorning moliyaviy kapitalini ko'paytirishga, aksiyalarga investitsiya qilish uchun uning vositalaridan foydalanishga, obligatsiyalar, bank depozitlari va boshqa qimmatli qog'ozlar. Investitsiyalar keng ma'noda amalga oshiriladi va bu investitsiya jarayoni hudud, mintaqa yoki mamlakatda moliya tizimining hozirgi evolyutsiyasi holati bilan izohlanadi[10]. Rivojlangan Yevropa mamlakatlarida sarmoya atamasi ko'proq fond bozorlariga qaratilgan bo'lib, investitsiyalar qimmatli qog'ozlar orqali amalga oshiriladi, degan tushunchalar mavjud. Boshqacha qilib aytganda, bu portfel investitsiyalari deb ataladi.

Investitsion jozibadorlikka quyidagi omillar ta'sir qiladi:

1. Ijtimoiy omillar:

- mahalliy aholining xususiy mulk va xorijiy sarmoyaga munosabati;
- xodimlarning ijtimoiy faolligi;
- jamiyatdagi demokratik ongning yaxlitlik darajasi;
- barcha darajadagi aholining intellektual salohiyati;
- jamiyat ijtimoiy rivojlanishining ilg'or g'oyalari mavjudligi;

2. Iqtisodiy omillar:

- iqtisodiyotning umumiy va barqaror holati;
- inflyatsiya darajasi bir xil;
- kredit miqdori va foiz stavkasi;
- iqtisodiy faol va nafaol ishchi kuchidan foydalanish tartibi;
- valyuta kursini belgilangan darajada ushlab turish;
- mahsulot yoki xizmat turiga ichki va tashqi bozordagi talab va taklif

o'rtasidagi munosabatlar;

- soliq imtiyozlarini kamaytirish imkoniyati;
- bojxona imtiyozlari.

3. Siyosiy omillar:

- siyosiy barqarorlik, ya'ni har bir davlatda hukm surayotgan tinchlik va osoyishtalik darajasi;

- xalqaro shartnomalarga rioya qilish va ularga qo'shilish darajasi;
- davlatning iqtisodiyotdagi roli;
- davlat organlarining samarali faoliyat darajasi;
- investitsiyalar bo'yicha davlat investitsiya siyosati;
- turli xalqaro birjalarda davlat ishtiroki darajasi va kelishuvlarning mavjudligi[4].

Milliy iqtisodiyotga investitsiyalarni jalb qilish va boshqarishda huquqiy-me'yoriy baza muhim o'rin tutadi. Bozor iqtisodiy munosabatlarini takomillashtirish davlat tomonidan olib borilayotgan ichki moliya siyosati bilan o'zaro bog'langan jarayondir. Moliyaviy resurslarni taqsimlash, qayta taqsimlash va u yoki bu sohada sarflash yoki tejash respublikamizda qabul qilingan va faoliyat yuritayotgan taqsimlash tizimi bilan uzviy bog'liqdir. Investitsiyalarni jalb qilish va ularni boshqarish uchun eng avvalo qonun bilan tasdiqlangan mazmuni, shakli, mazmuni va mohiyatini tushunish kerak. Shu maqsadda O'zbekiston Respublikasining "Investitsiya faoliyati to'g'risida"gi qonuni me'yoriy hujjat sifatida muhim o'rin tutadi [2]. Hujjatga ko'ra, investitsiyalar deganda moddiy va nomoddiy ne'matlar hamda ularga bo'lgan huquqlar, intellektual mulk huquqlari, shuningdek, xo'jalik faoliyati va qonun hujjatlarida taqiqlanmagan boshqa faoliyat turlariga kiritilgan qayta investitsiyalar tushuniladi.

Investitsiya faoliyati davlat tomonidan quyidagicha tartibga solinadi.

- investitsiyalarni jalb qilish va boshqarishning huquqiy asoslarini takomillashtirish;
- soliq to'lovchilar va soliq solish ob'ektlarini, soliq stavkalarini va ular bilan bog'liq imtiyozlarni farqlovchi soliq tizimini qo'llash hamda yangi shakllarni ishlab chiqish orqali takomillashtirish;
- asosiy vositalarni tez eskirish hisobiga yangilash;
- normalar, qoidalar va standartlarga rioya etilishini ta'minlash;
- monopoliyaga qarshi choralarni ishlab chiqish va qo'llash;

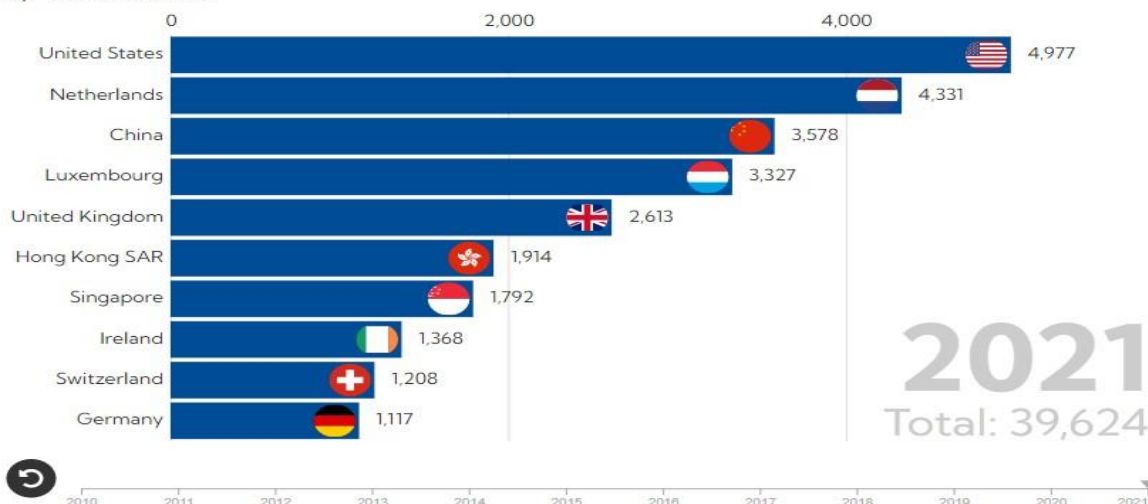
- kredit siyosati va narx siyosatini muntazam yangilab turish;
- tabiiy resurslarga egalik qilish va ulardan foydalanish shartlarini belgilash, yangilarini o'zlashtirish va ularni amaliyotga joriy etish;
- investisiya loyihalarini ekspertizadan o'tkazish mexanizmlarini belgilash.

AQSH doirasida xalqaro investitsiyalarni jalb etish tajribasini o'rganar ekanmiz, shuni aytishimiz mumkinki, AQSH rivojlangan davlatlardan biri bo'lganligi sababli uning investitsiya siyosati qat'iy yo'lga qo'yilgan. AQSHda mulk huquqi yuqori darajada ta'minlangan, qonunlar va sud tizimi a'lo darajada ishlaydi, agar davlat yoki boshqa birov ma'lum bir shaxsning biznesini tortib olsa yoki biror zarar yetkazsa, AQSh xalqaro investorlarni o'z mablag'lari bilan himoya qilishi mumkin. qonunlar. Investitsiya faoliyatini davlat tomonidan tartibga solish, monopoliyalar bilan erkin raqobat muhitini yaratish, raqobatni rag'batlantirish va rivojlantirish, tadbirkorlik faoliyati bilan shug'ullanuvchi korxonalarini qo'llab-quvvatlash, barcha uchun samarali va foydali soliq siyosatini olib borish yo'nalishlari belgilanishi kerak. Davlat moliya tizimini boshqarishni nazorat qiladi. Biroq, so'nggi yillarda rivojlangan mamlakatlarda ushbu korxonalar tizimi nodavlat korxonalar tomonidan nazorat qilinadi. Masalan, FASB (Moliyaviy Hisob Standartlari Kengashi), fond birjalari va Xalqaro Svop Savdo Assotsiatsiyasiga o'xshash ISDA (Xalqaro Swap Dilerlar Assotsiatsiyasi) AQShda ixtisoslashgan xalqaro moliyaviy hisob standartlariga misol bo'la oladi. Shuni ta'kidlash kerakki, amalda uyg'unlashtirilgan va kelishilmagan tartiblar qo'llaniladi va ushbu davlat qonuni hamma uchun tartibga solinishi uchun zarur va majburiydir. 2021 yilda Qo'shma Shtatlar to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar hajmining eng katta o'sishini qayd etdi. Xususiy kapital statistikasining muvofiqlashtirilgan so'rovining so'nggi nashri o'tgan yili AQSh pozitsiyasi 506 milliard dollarga yoki 11,3 foizga oshganini ko'rsatadi. Hisobot beruvchi 112 ta davlat bo'yicha to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar milliy valyutada o'rtacha 7,1 foizga oshgan. Dollar hisobida bu global o'sish sur'ati AQSH dollarining yaqinda kuchayishi tufayli atigi 2,3 foizni tashkil etadi. Ma'lumotlar shuni ko'rsatadiki, Qo'shma Shtatlar hozirda dunyoda to'g'ridan-to'g'ri sarmoyani eng ko'p oluvchi davlat, Xitoy esa uchinchi o'ringa ko'tarilgan.

Top 10 FDI economies

The United States is the top destination of inward foreign direct investment.
(top 10, US\$ billions)

Ushbu diagrammada to'g'ridan-to'g'ri yoki bilvosita mulk ulushi kamida 10 foiz bo'lgan o'zaro bog'langan korxonalar o'rtasidagi transchegaraviy moliyaviy oqimlar va pozitsiyalar ko'rsatilgan [8]. Qo'shma Shtatlardagi to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar uchun eng faol sektorlar:

- Ishlab chiqarish (1,5 trillion dollar).
- Moliya va sug'urta (538 milliard dollar).
- Ulgurji savdo (425 milliard dollar).
- Bank ishi (132 milliard dollar).
- Axborot texnologiyalari (184 milliard dollar).
- Professional xizmatlar (212 milliard dollar).
- Chakana savdo (88 milliard dollar).
- Ko'chmas mulk (67 milliard dollar).

Qo'shma Shtatlarga ko'proq chet el mablag'larini jalb qila boshlagan tarmoqlarga quyidagilar kiradi:

- Muqobil energiya.
- Iqlim o'zgarishi ta'sirini yumshatish.
- Telekommunikatsiya.
- Transport.
- Sog'liqni saqlash.

AQSHda neft mahsulotlari ishlab chiqarish sektorida hukmronlik qilishda davom etmoqda, bu barcha to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalarning 40% ni tashkil qiladi.

Ma'lumotlarga ko'ra, Qo'shma Shtatlarda transport uskunalari va elektr jihozlarini ishlab chiqarish 2012 yildan beri sezilarli darajada kamaydi. Texasda axborot texnologiyalari va elektronika, energetika, ishlab chiqarish va kimyo sohalarida to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar sezilarli darajada o'sdi. Toyota Texas iqtisodiyotiga 3 milliard dollar sarmoya kiritdi. Hozirgi vaqtda AQShning to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalarining katta qismi Texas, Kaliforniya va Nyu-Yorkda to'plangan. Texas to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar hisobidan moliyalashtiriladigan energiya mahsulotlari bo'yicha mamlakatda, Nyu-York moliyaviy xizmatlarda, Kaliforniya esa axborot texnologiyalarida yetakchilik qilmoqda.

Qo'shma Shtatlarda xorijiy investitsiyalarni tartibga soluvchi asosiy qonunlar va qoidalar mavjud. Qo'shma Shtatlardagi xorijiy investitsiyalarga ta'sir qiluvchi to'rtta federal qonun mavjud:

- 1976 yildagi Xalqaro investitsiyalar va xizmatlar savdosini o'rganish to'g'risidagi qonun. Ushbu hujjat Prezidentga Qo'shma Shtatlarning xalqaro investitsiyalar va tashqi savdo xizmatlari to'g'risida ma'lumot to'plash va bu ma'lumotlar tahlilini Kongress, Ijroiya hokimiyati va keng jamoatchilikka taqdim etish huquqini beradi.

- 1990 yildagi to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar va xalqaro moliyaviy hisobotlarni takomillashtirish to'g'risidagi qonun. Ushbu hujjat Savdo departamentining Iqtisodiy tahlil byurosiga aholini ro'yxatga olish byurosi tomonidan to'plangan ma'lumotlarga kirish huquqini beradi.

- 1978 yildagi qishloq xo'jaligiga xorijiy investitsiyalar to'g'risidagi qonun.

1977 yildagi "Mahalliy va xorijiy investitsiyalarni oshkor qilish to'g'risida"gi qonunga o'zgartirish. Ushbu qonun Qimmatli qog'ozlar va birjalar komissiyasida ro'yxatdan o'tgan kompaniyaning qimmatli qog'ozlarining 5% yoki undan ko'prog'iga ega bo'lgan har bir kishi muayyan ma'lumotlarni, shu jumladan fuqaroligi va yashash joyini oshkor qilishni talab qiladi.

Iqtisodiyotni modernizatsiya qilish sharoitida investitsiyalarni boshqarishning strategik istiqbollarni yaratish mamlakatimiz uchun juda muhimdir. Milliy iqtisodiyotning kelajagi investitsiya ustuvorliklarini aniq belgilash, investitsiya qarorlarini qabul qilish, investitsiya faoliyatini oqilona tartibga solish, barcha shart-sharoitlarni hisobga olgan holda ichki va tashqi moliyaviy resurslarni jalb qilish bilan belgilanadi [5]. Binobarin, investitsiyalar hajmi yildan-yilga ortib, mamlakatimiz

iqtisodiyotini rivojlantirishga katta yordam bermoqda [7]. Tashqi iqtisodiy faoliyatni liberallashtirish, mamlakatimiz iqtisodiyotiga to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalarni jalb etishni ta'minlovchi huquqiy, ijtimoiy-iqtisodiy va boshqa shart-sharoitlarni takomillashtirish, xorijiy investitsiyalar, mablag'larni eng ustuvor yo'nalishlarga keng jalb etish va raqobatbardosh mahsulotlar ishlab chiqarish . sohalarda respublikada olib borilayotgan investitsiya siyosatining asosiy tamoyillari hisoblanadi. Shuni hisobga olib, iqtisodiyotimizga sarmoyani boshqarish usullarini joriy etish zarur va buni amalga oshirish kerak. Investitsiyalarni boshqarishning strategik yo'nalishlarini ishlab chiqish ushbu faoliyatni amalga oshirish siyosatiga asoslanadi.

Respublikada investitsiyalarni boshqarishning strategik yo'nalishlarini ishlab chiqishda quyidagi vazifalar hal etiladi:

- tarmoqlar bo'yicha investitsiyalarni boshqarishning aniq yo'nalishlarini belgilash;

- hududlar bo'yicha investitsiyalarni boshqarishning aniq yo'nalishlarini belgilash.

Davlat darajasida biz investitsiyalarni boshqarish jarayonining asosiy maqsadlari sifatida quyidagilarni ko'rishimiz kerak:

- investitsiyalarni boshqarishning huquqiy choralarni ko'rib chiqish;
- moliyaviy, pul-kredit va narx siyosatini amalga oshirish;
- davlat me'yorlari va standartlariga rioya etilishini muntazam nazorat qilish;
- monopoliyaga qarshi choralar, davlat mulkini xususiyashtirish va investitsiya loyihalarini ekspertizadan o'tkazish.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, iqtisodiyotga investitsiyalarni jalb qilishni boshqarish uchun ushbu maqolada quyidagi usullar taklif etiladi: tahliliy usul, iqtisodiy usul, ijtimoiy usul, tartibga solish usuli, moliyaviy usul, axborot usuli, integral usul, o'qitish. Ushbu usullardan foydalanish ilmiy maqolada ta'kidlangan muammolarni tezda bartaraf etishga yordam beradi [9]. Mamlakatga xalqaro investorlarni jalb qilish va AQSH miqyosida sarmoyalarni boshqarish usullarini o'rganib, rivojlangan davlatda mulk huquqi yaxshi ta'minlanganini ko'ramiz. Shundan kelib chiqib, O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi va sud-huquq tizimini yanada isloh qilish va rivojlantirish zarur. Tadqiqotlarga ko'ra, mamlakatimizda investitsiyalarni jalb qilish va boshqarish konsepsiyasi quyidagi muhim yondashuvlarga asoslanadi va ularga davlat alohida e'tibor qaratishi lozim:

• investitsiya faoliyatini tanlash jarayoni sifatida ko‘rib, investitsiya faoliyatini amalga oshirish uchun investitsiya resurslarini jalb qilish va investitsiya faoliyatidan foydalanish zarur;

• investitsiyalarni jalb qilish va boshqarish ob'ektning investitsion jozibadorligini baholash bilan amalga oshirilishi kerak;

• turli tarmoqlarga investitsiyalarni jalb qilish va ularni boshqarish usullarini tanlashda investitsiya jarayonida ishtirok etuvchi investorning manfaatlari mamlakat manfaatlari mos kelishini hisobga olish zarur;

• ijtimoiy muammolarni hisobga olgan holda loyihalarga sarmoya kiritishda davlat tomonidan olingan natijalardan aholi va davlat manfaatdorligini talab qilish oqilona.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O‘zbekiston Respublikasining “Xorijiy investitsiyalar to‘g‘risida”gi qonuni (1998-yil, 30-aprel)
2. O'zbekiston Respublikasining "Investitsiya faoliyati to'g'risida"gi qonuni (1998 yil, 24 dekabr)
3. HA. Endinovitskiy, V.A. Babushkin, N.A. Baturina va boshqalar Tashkilotning investitsion jozibadorligini tahlil qilish: ilmiy nashr / M.: KNORUS, 2010.- 376 b.
4. Bocharov V.V. Investitsiyalar: Darslik - 2-nashr - Sankt-Peterburg: —Peter, 2009. -348 b.
5. Davlatova, M. H. (2021). Semantic implementation of resultative structures. *JournalNX-A Multidisciplinary Peer Reviewed Journal*, 6, 291-294.
6. Shirinova, N. D., & Davlatova, M. K. MORPHOLOGICAL WAY OF DIFFERENTIATION OF SUBSTANCE AND ATTRIBUTIVE MEANINGS IN THE LANGUAGE SYSTEM. *ILMIY XABARNOMA. NAUCHNYY VESTNIK* Учредители: Андижанский государственный университет им. ЗМ Бабура,(1), 86-89.
7. Davlatova, M. (2023). Semantic properties of effective constructions in English and Uzbek languages. In *E3S Web of Conferences* (Vol. 420, p. 10027). EDP Sciences.
8. Hasanovna, D. M. (2023). ON THE TYPES OF RESULTS STRUCTURES EXPRESSED BY A SECONDARY PREDICAT. *International Journal Of Literature And Languages*, 3(03), 52-58.
9. Hasanovna, D. M. (2022). ASPECTUAL AND LEXICAL-SEMANTIC CLASSIFICATION OF VERB NOVATEUR PUBLICATIONS *JournalNX-A*

Multidisciplinary Peer Reviewed Journal ISSN No: 2581-4230. ISSUE, 2, 25.

10. Ширинова, Н. Д., & Давлатова, М. Х. МОРФОЛОГИЧЕСКИЙ СПОСОБ РАЗГРАНИЧЕНИЯ ЗНАЧЕНИЙ ПРЕДМЕТНОСТИ И КАЧЕСТВЕННОСТИ В СИСТЕМЕ ЯЗЫКА. Muassis: Vuxoro davlat universiteti TAHRIRIYAT: Muharrirlar: MQ Abuzalova MA Bokareva NN Voxidova, 40.
11. Давлатова, М. (2023). Typology of expressive emotional relations in linguistics. Современные тенденции при обучении иностранному языку в XXI веке, 1(1), 172-178.
12. Hasanovna, D. M. (2021). Semantic Implementation of resultative structures. novateur publications JournalNX- A Multidisciplinary Peer Reviewed Journal.
13. Hasanovna, D. M. (2023). Occurrence of English Verb Predicates in the Functional-Semantic Field. American Journal of Language, Literacy and Learning in STEM Education (2993-2769), 1(9), 518-524.
14. Khasanovna, D. M. (2023). THEORETICAL FOUNDATIONS OF PREDICATIVE CONSTRUCTIONS (In the example of the English language). Academia Repository, 4(10), 225-232.
15. Давлатова, М. Х. (2022). NUTQ TUZILMALARI MAZMUNIDAGI SEMANTIKA VA PRAGMATIKANING MUNOSABATI. МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЖУРНАЛ ИСКУССТВО СЛОВА, 5(5).
16. Davlatova, M. X. (2015). The role of Songs in learning English. Journal. MolodoyUchyonniy, 10, 90.
17. Давлатова, М. Х. (2013). Хорошее поведение-важный способ формирования личности. Вестник Таджикского национального университета, (3-6), 237-241.
18. Давлатова, М. (2020). FE'LLARNING ASPEKTIK VA LEKSIK-SEMANTIKA TASNIFI. МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЖУРНАЛ ИСКУССТВО СЛОВА, 3(1).
19. Badriddinovich, S. K., & Bakhtiyorovich, S. D. (2021). STRUCTURAL FEATURES OF TERMS IN ENGLISH. Central Asian Journal of Theoretical and Applied Science, 2(6), 48-52.
20. Shadmanov, K. (2010). English spirituality and language: The interdependence of the linguophilosophical dialogue West-East. Tashkent: Fan.–2010.
21. Shadmanov, K. B. (2019). Formation of new integral world outlook and English Renaissance philosophy of language: problems of comprehension of semiotic reality. Cross-Cultural Studies: Education and Science, (2), 72-81.